

הנחיית פרקליט המדינה	
הנחיה מס' 13.4 – נוכחות נציגי משפחת נפטר או קרוביו בזמן נתיחת גופתו	
כ"ט שבט תשפ"א, 11 פברואר 2021	21 יוני 1989; 2 ינואר 1994; 6 פברואר 2000; 1 ינואר 2003; 15 דצמבר 2019

13.4 נוכחות נציגי משפחת נפטר או קרוביו בזמן נתיחת גופתו

1. נוכחות של קרוב של משפחת הנפטר במהלך נתיחת בן משפחה חורגת מנורמות ומסטנדרטים בינלאומיים מקובלים, שלפיהם אין זה מקובל לאפשר נוכחות גורם שאינו רפואי במעמד זה, בין היתר משום שהיא עשויה ליצור לחץ על הרופא המנתח ובסופו של דבר להפריע לבירור האמת.
2. לפיכך, במקרה שבו מוגשת למכון לרפואה משפטית או לבית המשפט בקשה מטעם קרוב משפחתו של נפטר להיות נוכח בעת נתיחת הגופה, יש להתנגד לכך וליידע את הגורם הפונה או את בית המשפט – אם הנושא מגיע לפתחו של בית המשפט - בדבר העמדה העקרונית המקובלת בנושא.
3. במקרים חריגים יוכל רופא מטעם משפחת המנוח לצפות בנתיחה. המכון לרפואה משפטית יאשר בקשות מסוג זה בהתאם לשיקול דעתו המקצועי (ובכלל זאת ניתן לשקול גם את מצב העומס במכון והאפשרות לדחות או לעכב נתיחות בשל כך). נוכחות רופא מטעם המשפחה תתאפשר רק בתיאום מראש עם רופאי המכון; באישור יחידת המשטרה הרלוונטית במקרה שבו הנתיחה מתבצעת במסגרת חקירה פלילית; או באישור השופט החוקר במקרה שבו מתבצעת הנתיחה במסגרת הליך משפטי של חקירת סיבת מוות. צפייה של רופא מטעם משפחת הנפטר בנתיחה תותנה גם בחתימת הרופא הצופה על טופס התחייבות לשמירת סודיות ממצאי הניתוח אלא אם ניתן אישור היחידה החוקרת/השופט החוקר, למסירת ממצאי הניתוח.
4. יצויין כי בעניין **השופט רקס**¹ קיבל בית המשפט העליון את עמדת המדינה ודחה את הטענה כי נתיחת גופתו של נפטר צריכה להיערך בפומבי, על פי הוראות סעיף 24 **לחוק חקירת סיבות מוות**.² בית המשפט סבר כי הוראה זו מתייחסת להליכים הנערכים לפני השופט החוקר, באולם בית המשפט או בכל מקום אחר בו הוא יושב בסמכותו כשופט חוקר, ותו לא, וכי במהלך נתיחת נפטר אמורים להיות נוכחים רק אנשים שעניינם הוא עניין ישיר בנתיחה מבחינה מקצועית.
5. יודגש, כי כל אימת שמתבקשת מהמשטרה הסכמה לנוכחות רופא מטעם משפחת הנפטר בעת הנתיחה, יש לקבל את עמדת המכון, ואם עמדה זו אינה נראית למשטרה, יש לערב את פרקליטות המדינה ואת היועצת המשפטית של המכון.

¹ בג"ץ 9194/99 מדינת ישראל נ' כבוד השופט אהוד רקס, פ"ד נה(1) 907 (1999).

² חוק חקירת סיבות מוות, התשי"ח-1958, ס"ח 54.